

Sportif Havacılık Branşları ve Rekreatyyonel Havacılık Sahaları

Yazar

Öğr. Gör. Dr. İbrahim Yavuz DAL

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Bu kitapta yer alan fikirler ve düşünceler yazara ait olup, hiçbir kurum veya kuruluşun görüşünü yansıtmamaktadır. Bu kitap "Sportif Havacılık Branşları ve Rekreatif Havacılık Uçuş Sahalarının Sahip Olması Gereken Özelliklerinin Belirlenmesi" adlı doktora tezinden üretilmiştir.

ISBN

978-625-6965-34-8

Kitap Adı

Sportif Havacılık Branşları ve Rekreatif Havacılık Sahaları

Editör

Prof. Dr. Kerem Yıldırım ŞİMŞEK
ORCID iD: 0000-0002-5020-9801

Yazar

İbrahim Yavuz DAL
ORCID iD: 0000-0001-7976-8298

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

TRA002000

DOI

10.37609/akya.2408

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

*Sportif havacılık yaşamımda beraber uçuşlar yaptığımız kıymetli
havacı arkadaşlarıma, ağabeylerime ve değerli hocam Kerem
Yıldırım ŞİMŞEK'e teşekkürlerimle...*

To Mike...

ÖNSÖZ

Değerli okuyucular;

Bu kitabı yazmamdaki temel neden; ülkemizde sportif havacılık branşları hakkında sınırlı da olsa branşa özgü doküman olmakla beraber Spor Bilimleri dünyasında akademik çalışma anlamında sportif havacılık branşlarını bir arada sunan bir kaynağın olmamasıdır. Yine sportif havacılık branşları hakkında ilgili bazı kurum ve kuruluşların genelde eğitim yönergeleri, yasal mevzuatları ve güvenlik talimatları sundukları, sportif havacılık branşları ve rekreasyonel havacılık uçuş sahaları hakkında tüm branşları kapsayıcı bir kaynağın olmadığı görülmektedir. Bu bağlamda amacım sportif havacılık branşları hakkında temel seviyede bilgiyi, akademik çalışmalarında kaynak olabilecek spor bilimleri ve havacılıkla uğraşan bireylere tek kitap içinde sunmaktır. Kitabımda yazdıklarımın hiçbir kişi, kurum ya da kuruluşu bağlamadığını belirtmek isterim. Anlayışınız için teşekkürler.

Son yıllarda gelişmiş ve gelişmekte olan ülke toplumlarında rekreasyonel etkinliklere ilgi giderek artmakta, bununla beraber Türkiye’de hava sporları ve rekreasyonel havacılık etkinliklerine katılım gösterenlerin sayısı her geçen gün artış göstermektedir. Bununla birlikte hava sporları branşları ve rekreasyonel havacılık uçuş sahalarının sahip olması gereken özellikler önemli olmaktadır. Bu çerçevede bakıldığında sportif havacılık ve rekreasyonel havacılık sahalarının sahip olması gereken özelliklerin havacılık kuralları çerçevesinde değerlendirildiği, hava sporları branşların da literatüre genelde “eğitim yönergeleri” “uyulması gereken kurallar” “kanuni düzenlemeler” vb. kapsamında ulaşılmaktadır. Yerel otoriteler Türk Hava Kurumu (Thky-311, 2013), Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (Shgm, 2015; Sht-İha, 2020), Türkiye Hava Sporları Federasyonu (Thsf, 2020), Amerika Birleşik Devletleri merkezli Ama-Academy of Aeronautics/ Hava Modelciliği Akademisi verileri ([http-53](http://53)) incelendiğinde emniyet ve güvenlik, saha seçimi, coğrafi yapı ve iklim şartları özellikleri ön planda görülmektedir.

Türkiye’de rekreasyonel, hobi ve spor amaçlı yurt çapında birçok bölgede uçuş yapılmaktadır. Dağdaş ve Kallımcı (2010) çalışmasında Denizli Honaz Dağının yelken kanat ve yamaç paraşütü pilotları için mükemmel bir konuma sahip olduğundan, Güneysu (2013)’den aktaran, Akyaka ve Danacı (2016) çalışmasında, Erzincan Kemaliye’de Sürdürülebilir Turizm alanı çalışmasında doğa sporları kapsamında bölgenin elverişli olması nedeniyle, yamaç paraşüt, base jump, yelken

kanat, ultralight ve mikrolight uçuş sporlarının bölgede yapılabildiğinden söz etmektedir. Bir başka çalışmada aynı bölgede doğa ve macera sporlarının potansiyeli çalışmasında yukarıda belirtilen havacılık branşları ile birlikte sıcak hava balonculuğu ve model uçak için “*uygun*” “*en uygun*” yanıtlarının yüksek olduğu görülmektedir (Çelik ve Şen 2016). Siirt ilinde yaptığı çalışmada rekreasyonel faaliyetlerden yamaç paraşütü sporunu turizm kapsamında inceleyen Koday, Koday ve Kızıllıkan (2018), Türkiye’nin konumu itibari ile rekreasyonel çekiciliğinin fazla olduğu, bunun macera turizminin gelişmesine yardımcı olduğundan bahsetmektedir. Yamaç paraşütü faaliyetlerinin desteklenmesi amacıyla önerilerde bulunan çalışmada; uçuş sahalarında özellikle take off (kalkış) tepeleri çevresindeki özel güvenlik ve uçuşa yasak bölgelerin varlığına dikkat çekilmiş, yerel yönetimlerin desteğinin alınması, take off alanlarına ulaşım imkanları sağlanmasının önemi, yamaç paraşütü yapılmasına katkı sağlayacak alt yapı çalışmalarının önemine işaret edilmiştir.

Ekonomik kazanç ve boş zaman sürelerinin artan bir yol izlemesi gerekçesiyle, rekreasyonun bireyler açısından zorunlu bir ihtiyaç haline geldiği görülmektedir. Boş zamanın sosyal aktiviteye dönüşmesi rekreatif ya da rekreasyonel aktivite olarak da tanımlanır (Churchill, 1968). Bireyin yaşamak için yapmak zorunda olduğu aktiviteler ve çalışmak için ayırdığı zaman dışında kalan zaman diliminde yetenek ve ilgisi doğrultusunda gönüllü katılımı ile yaptığı aktiviteler için ayırdığı zaman dilimi boş zaman dilimidir (Williams, 2003; Stebbins, 2007). Bu büyük boş zaman dilimini ticari bir pazarlama aracı olarak gören yatırımcıların sektöre yönelik ilgisi her geçen gün artmaktadır (Bayram, 2022). Ticari pazarın artan bu ilgisinin yanı sıra boş zaman değerlendirme alışkanlıkları yani rekreasyonel faaliyetler, toplumun kalkınmasına da etki eden faktörlerdendir (Önder, 2003). Temel ihtiyaçların önemli bir kısmına karşılık olarak rekreasyonun kullanılabilmesi, onu daha önemli bir unsur haline getirmektedir. İnsanlar rekreasyon aracılığıyla dinlenme, eğlenme ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Ayrıca yaşamları, tekdüzeleşmiş ve sıkıcı yapıdan uzaklaştırarak, insanlara daha mutlu bir yaşama sahip olma fırsatı sunmaktadır (Coşkun, 2013).

Günümüzde rekreasyonel etkinlik ve aktivitelerin daha geniş kitleler tarafından yaşamın bir parçası halinde yapılabilmesi, insanların bulunduğu havacılık ortamında konforunun artması, katılımın artması, havacılık branşlarını güvenli ve ihtiyaçlarını karşılayabileceği bir ortamda yapması rekreasyonel havacılık sahalarının belirli özellikleri barındırması ile mümkün olacağı söylenebilir.

Sportif havacılık branşlarının dünyada yaygın olması ve ülkemizde artan ivmeyle gelişme gösterme potansiyeli bulunması; havacılığı anlamamızın, hava sporlarının tanımamızın, rekreasyonel uçuş sahalarının özelliklerini bilmemizin önemini ortaya koymaktadır.

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1

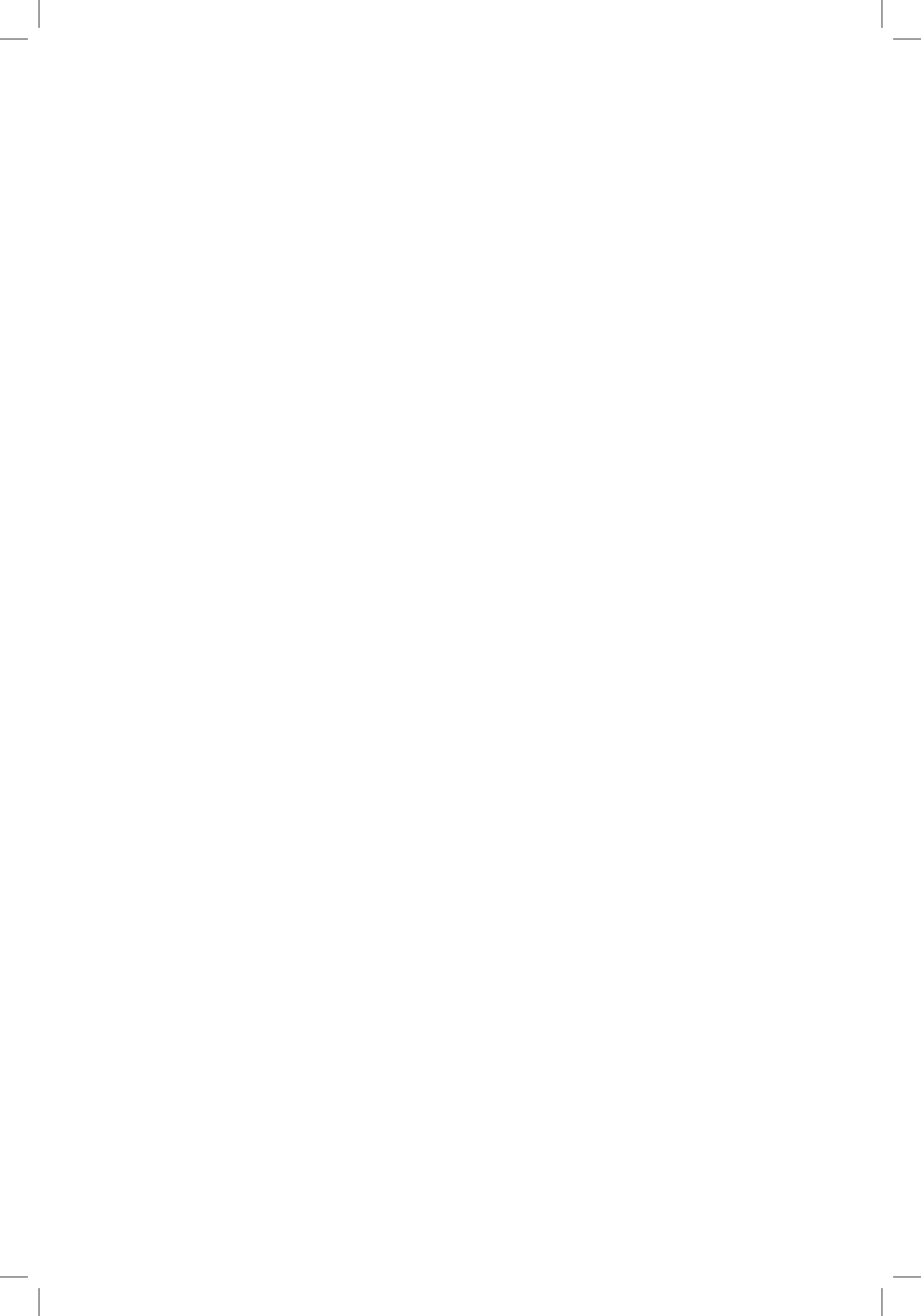
Havacılık	1
1.1. Havacılık Tarihi ve Gelişimi	1
1.2. Havacılık ve İnsanoğlunun Uçma Teşebbüsleri Kronolojisi	2
1.3. Türkiye’de Havacılık.....	8
1.4. Havacılık Kurum ve Kuruluşları.....	11
1.4.1. Uluslararası Havacılık Federasyonu (Dünya Hava Sporları Federasyonu)	11
1.4.2. Türk Hava Kurumu (THK)	12
1.4.3. Türkiye Hava Sporları Federasyonu (THSF)	12
1.4.4. Kamu ve Özel Kuruluşlar	13
1.5. Havacılık Mevzuatı	15

Bölüm 2..... 19

Sportif ve Rekreatif Havacılık	19
2.1. Havacılık Branşları	21
2.1.1. Hava Modelciliği (Model Uçak)	24
2.1.2. Motorlu Hava Araçları.....	29
2.1.3. Motorsuz Hava Araçları	35
2.1.4. Uzay disiplini.....	46
2.2. Havacılık Uçuş Sahaları	46
2.2.1. Hava Modelciliği (Model Uçak ve Drone) Uçuş Sahaları	46
2.2.2. Motorlu Hava Araçları Uçuş Sahaları.....	53
2.2.3. Motorsuz Hava Araçları Uçuş Sahaları	56
2.2.4. Rekreatif Havacılık Sahalarının Sahip Olması Gereken Özellikler.....	60

Bölüm 3

Öneriler	87
Kaynaklar	89

KISALTMALAR

AGL	: Air to ground level – Hava aracının yere göre yüksekliği
ATPL	: Ticari hava taşımacılığı pilot lisansı
B.A.S.E.	: Building, Antenna, Span, Earth cliff jump - Binalar, anten kuleleri, köprüler, dik uçurumlardan yapılan paraşüt atlayışları
BPL	: Serbest balon pilot lisansı
C/L	: Control line – Tel kontrollü model uçak
ÇHHA	: Çok Hafif Hava Aracı
DHMİ	: Devlet Hava meydanları İşletmesi
EAA	: Experimental Aircraft Association – Deneysel Hava Araçları Kurumu
EASA	: The European Authority in Aviation Safety- Avrupa Havacılık Güvenliđi Otoritesi
FAA	: Federal Aviation Administration- Amerikan Federal Havacılık Otoritesi
FAI	: Federation Aeronautique Internationale – Uluslararası Havacılık Federasyonu
F/F	: Free flight – Serbest uçan model uçak
GPL	: Planör pilot lisansı
HAVAK	: Türk Sivil Havacılığını Geliştirme Vakfı
HHA	: Hafif hava aracı
ICAO	: International Civil Aviation Organization - Uluslararası Havacılık Teşkilatı
İHA	: İnsansız Hava Aracı/Drone
JAA	: Müşterek Havacılık Otoritesi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname

LSA	: Light Sport Aircraft-Hafif Sportif Hava Aracı
M1	: Motorlu yamaç paraşütü pilotu
M2	: Ticari motorlu yamaç paraşütü pilotu
NASA	: National Aeronautics and Space Administration – Amerika Ulusal Uzay Ajansı
NOTAM	: Notive to Airmen – Uçuş operasyonları ile ilgili olan ancak diğer havacılar için önceden bilinmeyen bilgileri içeren bildirimler.
NAS	: Ulusal hava sahası sistemi
Nu.D.	: Nuri Demirağ'ın uçaklarının çağrı kodu
P2	: Yamaç paraşütü başlangıç brövesi
P3	: Yamaç paraşütü orta seviye pilot
P4	: Yamaç paraşütü pilot
P5	: Yamaç paraşütü deneyimli pilot
PİLVAK	: Türkiye Havayolu Pilotları Vakfı
PPL/A	: Özel pilot lisansı
PPL/H	: Özel helikopter pilot lisansı
R/C	: Radio controlled – Radyo kontrollü model uçak
SHGM	: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
SHY-6C	: Sivil Havacılık Amatör Havacılık Faaliyetleri Yönetmeliği
SHT-İHA	: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü İnsansız Hava Araçları Yönetmeliği
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
T1	: Tandem yamaç paraşütü pilotu
T2	: Ticari tandem yamaç paraşütü pilotu
THK	: Türk Hava Kurumu
THKY-217	: Türk Hava Kurumu Sportif Havacılık Kulüpleri Yönergesi
THKY-221	: Türk Hava Kurumu Fethiye Babadağ Yamaç Paraşüt Uçuş Yönergesi

THKY-306	: Türk Hava Kurumu Paraşüt Okulu Eğitim ve Öğretim Yönergesi
THKY-307	: Türk Hava Kurumu Planör Uçuş Eğitim Okulu Uçuş ve Eğitim Yönergesi
THKY-311	: Türk Hava Kurumu Yamaç Paraşüt Uçuş ve Eğitim Yönergesi
THKY-312	: Türk Hava Kurumu Çok Hafif Hava Araçları Uçuş Eğitim Okulu, Yelken Kanat Uçuş ve Eğitim Öğretim Yönergesi
THKY-316	: Türk Hava Kurumu Gösteriler Yönergesi
THSF	: Türkiye Hava Sporları Federasyonu
TÜRHEV	: Türkiye Havacılık Eğitim Vakfı
UPL	: Ultralight uçak pilot lisansı
XC	: Cross Country Flight – Mesafe Uçuşu

KAYNAKLAR

- Acar, E. (2015). *Elinizin Altındaki Gerçekler, Buluşlar ve Teknoloji Havacılık ve Uzay*, Tübitak Popüler Bilim Kitapları, 749. 4-20.
- Akın Acuner, Ş. (2006). *Turizmde Sürdürülebilir Anlayışı İçerisinde Alternatif Turizm Türlerinin Yeri*, Verimlilik Dergisi, Sayı 4, 8-9.
- Akpınar, E., Bulut, Y. (2010). *Ülkemizde Alternatif Turizm Bir Dalı Olan Ekoturizmi Çeşitlerinin Bölgelere Göre Dağılımı ve Uygulama Alanları*, III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, Cilt IV, 1575-1594.
- Akyaka, A., Danacı, M.C. (2016). *Kemaliye Eğin'in Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Değerlendirilmesi*, Uluslararası Erzincan Sempozyumu, Bildiriler Cilt-2, 927-938.
- Alejo, J.L., Amoranto, J.K., Cao, J.G., Era, R.C. (2016). *Paragliding: Safety and Security of Paragliders in Carmona, Cavite*, Thesis, Lyceum of the Philippines University Cavite, 35-36.
- Armstrong, K. (1993). *Choosing Your Homebuilt - The One You Will Finish And Fly!* Second Edition, Butterfield Press, ISBN 0-932579-26-4, 39-52.
- Aydın, C.H. (1999). Eğitim İletişimi Alanında Delfi Tekniğinin Uygulanışı. *Kurgu dergisi*, 225-241.
- Aykanat, L.M. (1956). *Havacılığın Tarihçesi ve Seçme Havacılık Şiirleri*, Namık Kemal Lisesi Havacılık Kolu Yayınları No:1 3-9
- Babinsky, H. (1999). *Aerodynamic Improvements of Paraglider Performance*, American Institute of Aeronautics and Astronautics, 362-369.
- Baltacı, A. (2019). *Nitel araştırma Süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır*, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED), Cilt 5 Sayı 2, s.368-388.
- Başol, A.M. (2004). *Aerodynamic Analysis of a Paraglider Wing Using Domain Decomposition Techniques*, (Yüksek Lisans Tezi), Boğaziçi Üniversitesi, 1-2.
- Batman Pirselimoglu Z., Demirel Ö. (2015), *Altındere Vadisi Meryemana Deresi Güzergâhında Doğa Temelli Turizm Etkinliği: Yamaç Paraşütü*, İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, Cilt:5, No:11., 13-26.
- Bayram, A. (2022). *Metaleisure: Leisure Time Habits to be Changed with Metaverse*. *Journal of Metaverse*, 2(1), 1-7.
- Bayram, A. (2017). *Rekreasyonel yerel parkların sahip olması gereken özelliklerin uzman görüşlerine göre belirlenmesi: Eskişehir ili örneği* (Doctoral dissertation, Anadolu University (Turkey)).
- Bekiroğlu, M. (2008). *Uçmaktadere'nin (Tekirdağ) Doğa ve Kültürel Özelliklerinin Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Namık Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 80-117.
- Beşikçi, T. (2016). *Macera Rekreasyonunda Heyecan Arayışı, Serbest Zaman Motivasyonu ve Serbest Zaman Tatmini Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Çok Hafif Hava Araçları (ÇHHA) Pilot Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi Rekreasyon Anabilim Dalı, 32-37.
- Birgören, N. (2015). *Uçuş Emniyeti Açısından Ekip Kaynak Yönetimi Uygulamalarının Kabin Ekibi Üzerindeki Etkisine İlişkin Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 6-8.
- Boric, M., Bayerl, R. Martin B. (editors) (2011). *World Directory of Leisure Aviation 2011-12*, page 10. WDLA UK, Lancaster UK, 2011. ISSN 1368-485X.
- Bowling, A. (2002). *Research Methods in Health: Investigating Health and Health Services*, Philadelphia, PA: McGraw-Hill House.

- Boyer, J.W., Bilstein, E.R., Crouch, T.D. (2008). *General Aviation*, Encyclopedia Britannica, <https://www.britannica.com/technology/history-of-flight/General-aviation>, (Erişim Tarihi 25/05/2020)
- Can, D., Yavaş, V. (2012). *Türk Sıcak Hava Balonculuğu: Dünü, Bugünü ve Yarını*, https://www.academia.edu/13427805/T%C3%9CRK_SICAK_HAVA_BALONCULU%C4%9EU_D%C3%9CN%C3%9C_BUG%C3%9CN%C3%9C_VE_YARINI (Erişim Tarihi: 23.11.2019)
- Canbek, U., İmerci, A., Akgün, U., Yeşil, M., Aydın, A., Balcı, Y. (2015). *Characteristic of Injuries Caused by Paragliding Accidents: A Cross-sectional Study*, World J Emerg Med, Vol 6, No.3, 221-222.
- Churchill, J.W. (1968). *Recreation: a conceptual analysis*, The University of Wisconsin-Madison.
- Çakır, Z.Ş. (2010). *Tekrarlayan Atlayışlarda Deneyimsiz Paraşütçülerin Sürekli-Durumluk Kaygı Düzeyleri ve Kalp Atım Hızı Değişimleri*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 25-33.
- Çelik Yetim, A., Şen, N. (2016). *Erzincan ilinin Macera Turizmi Potansiyelinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma*, Uluslararası Erzincan Sempozyumu, Bildiriler Cilt-2, 1075-1084.
- Creswell, J.W. (2003). *Research Design: Qualitative, quantitative, and mixed method approaches*, (2nd edition) Thousand Oaks: Sage Publications.
- Creswell, J.W. (2012). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*, (4th edition) Boston, MA: Pearson.
- Coşkun İ.O. (2013). "Boş Zaman ve Rekreasyon Endüstrisi", "Rekreasyon ve Turizm İlişkisi" Rekreasyon Yönetimi İçinde (Editör: Metin Arğan), 30-81, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Web-Ofset.
- Dağdaş, S., Kallımcı, M. (2010). *Honaz Dağı Milli Parkının İşlev Zenginliği ve Kullanım Planlaması*, III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, Cilt.1, 130-143.
- Dinç, S.C., Demircan, M. (2019). *Kayak ve Snowboarda İlişkin Heyecan Arama Ölçeği (KSİHAÖ): Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, The Contextual Sensation Seeking Questionnaire for Skiing and Snowboarding (CSSQ-S): The Study of Validity and Reliability in Turkish*. International Journal of Sport, Exercise & Training Sciences - IJSETS, 2019, 5(3), 107-118, doi:10.18826/iseabd.575321
- Demirhan, G., Aşçı H. F., Kangalgil, M. & Saraçbaşı, O. (2014). *Perception of Risk and Attractiveness of Extreme Sports among Turkish University Students*. Hacettepe Journal of Sport Sciences. 25 (1), 11-22.
- Derveoğlu, F.M. (2007). *Nuri Demirağ, Türkiye'nin Havacılık Efsanesi*, Ötüken Neşriyat, 69-109.
- Ekmekçi, A., Yıldız, M. (2018). *İnsansız Hava Araçlarının Askeri ve Sivil Alanlarda Kullanımı: ABD ve Türkiye Örnekleri ve Bazı Politika Önerileri*, Türk İdare Dergisi, Ulusal Hakemli Dergi, İçişleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Ar-Ge ve Yayın Dairesi Yayını, 169-173.
- Elmas O. (2004). *Paraşüt Atlayışında Oluşan Bazı Fizyolojik Değişikliklerin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 5-7.
- Ergökmen, Ş.H. (1939). *Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, Beden Terbiyesi ve Spor Dergisi*, Havacılık, Alaeddin Kral Basımevi, Ankara, 13-14.
- Feltracco, P., Barbieri, S., Galligioni, H., Pasin, L., Gaudio, R.M., Tommasi, A., Zucchetto, A., Trevisiol, P., Ori, C., Avato, F.M. (2012). *A Fatal Case of Anaphylactic Shock During Paragliding*, Journal of Forensic Sciences, Vol.57, No.6, 1656-1657.
- Glenshaw, P. (2019). *Born in the 1960s, The Sport of Hang Gliding Still Hangs On*, Air & Space Magazine, August 2019.
- Goebel, G. (2011). *European Helicopter Pioneers*, Air Vectors Pb.
- Goin, J. (2006). *The Powered Paragliding Bible* (Editor. Dennis Pagen). Airhead Creations. ISBN 978-0-9770966-0-2.
- Gömeç, Y.S., Çelikaş, M.M. (2014). *Anadolu Selçukluları Çağında Bir Uçuş Denemesi*, Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi 1 (4). 1-7.
- Güler, O., Akmaz, A., Çelik, R. (2019). "Mersin Gelincik Tepesinin Yamaç Paraşütü Potansiyelinin SWOT Analizi ile İncelenmesi", The Third International Congress on Future of Tourism: Innovation, Entrepreneurship and Sustainability, Mersin, s.815.

- Gülez, S. (1990). *Orman İçi Rekreasyon Potansiyelinin Belirlenmesi İçin Bir Değerlendirme Yöntemi*, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 40, Sayı 2, 132-147.
- Harding, J. (2006). *Flying's Strangest Moments: Extraordinary But True Stories From Over One Thousand Years of Aviation History. Also Ethan is Mega Small*, Robson Publishing, ISBN 1-86105-934-5. 5
- İbiş, S. (2018). *Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Sındırgı ve Çevresinin Turizm Potansiyeli Üzerine Bir Araştırma*, Türk Turizm Araştırmaları Dergisi, Cilt:2, Sayı:4, 26-40.
- Johnson, W. (1980). *Helicopter Theory*, Dover Publications, 3-20.
- Jones, I., Brown, L. ve Holloway I. (2013). *Qualitative research in sport and physical activity*, London: Sage.
- Kabasakal, M. (2010), *Çift Kişilik Motorlu Planör Tasarımı ve Ağırlık Süzülme oranı Optimizasyonu*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 1-5.
- Kahraman, S.A., Dağlı, Y. (2011). *Evlilya Çelebi Seyahatnamesi*. İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, s. 318.
- Kaplan, E. (1997). *Roberto Guatelli's Controversial Replica of Leonardo da Vinci's Adding Machine*, IEEE Annals of the History of Computing 19 (2). 62-63.
- Karademir Y., Güven, Ö. (2016). *Türkiyede Yamaç Paraşütçülerinin Problemleri*, International Journal of Social Science, 433-457.
- Karaküçük, S. (1999). *Rekreasyon*, Ankara, Bağınan Yayımevi.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*, Ankara Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık.
- Karataş, Z. (2015). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, s. 75.
- Keskin, U., Bayram, A. (2018). *Rekreatif Aktivitelerin Tüketim Ürünleri Sınıflandırması Bağlamında Değerlendirilmesi, Sportif Bakış*. Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi, 5, 1-13.
- Keskin G., Durmuş, S., Karakaya, M., Teoman A., Kuşhan, M.C. (2019), *Motorsuz Uçuş Prensipleri: Planör*, Mühendis ve Makine Dergisi, Cilt 60, Sayı 695, 165-177.
- Khan, H.M.M, Sakib, A.M., Rahat, M.M., Dettora, J.F., Hasan, Z. (2013), *BD Paragliding Club Creating Joyous Moments*, North South University, Introduction to Marketing, Section 14, 1-2.
- Kiemstedt, H. (1967). *Zur Bewertung Der Landschaft Mr Die Erholung Beilage Zur Landespflege*, Sonderheft 1, Verlag Eugen Ulmer.
- Kılıç, H. (1993), *Cevheri*, Türkiye Diyanet Vakfı Ansiklopedisi, 7. Cilt, İstanbul TDV Yayınları, 459.
- Kıral, B. (2020). Nitel Bir Veri Analizi Yöntemi Olarak Doküman Analizi. Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8 (15), 170-189. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/susbid/issue/54983/727462> (Erişim tarihi:17.01.2020)
- Koday S., Koday Z., Kızıllan Y. (2018), *Alternatif Turizm Açısından Siirt İlinde Yamaç Paraşüt Faaliyetleri*, Tücaum 30. Yıl Uluslararası Coğrafya Sempozyumu, 1092-1094.
- Koparan, C., Koc, A.B., Privette, C.V., Sawyer, C.B., Sharp, J.L. (2018). "Evaluation of a UAV-Assisted Autonomous Water Sampling.", Water 10, no. 5: 655.
- Kurt, G., Kahraman, H.Y. (2004). *Türkiyede Sportif Havacılık ve Marmara Havacılık Kulübü*, An Yayıncılık, 7-8.
- Leiser, H.N. (1979). *Research On some Technical Aspects Of Outdoor Recreation, A Part of Multi-purpose Rural Reconstructions in The Netherlands*, Journal of Agriculture Science, 3 Holland, 154-179.
- Leishman, J.G. (2006). *Principles of Helicopter Aerodynamics*, Second Edition, Cambridge University Press, 5-22,
- Lilienthal, O. (1911), *Bird Flight as The Basis of Aviation (Translated from the second edition by A.W.I-senthal)*, Longmans Green and Co., 11-19.
- Masser, I., Foley, P. (1987). *Delphi revisited: Expert opinion in urban analysis*. Urban Studies, 24 (3), 217-225.
- Mcgowen, S.S. (2005). *Weapons and Warfare, Helicopters*, ABC Clio, 1-11.

- Mekinc, J., Music, K. (2016), *Elements of Safety in Paragliding*, Annales Kinesiologiae 7 (1), 67-80.
- Merdan, K., Okuroğlu, M.S. (2016). *Alternatif Turizm Çeşitlerinin Gümüşhane Turizmüne Etkisi Üzerine Bir Araştırma*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20 (3), 961-984.
- Mirzeoğlu, N. (Editör) (2006). *Spor Bilimlerine Giriş*, Ankara, Spor Yayınevi.
- Oskay, C. (2012). *Mersin Turizminin Türkiye Ekonomisindeki Yeri ve Önemi*, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 21, Sayı 2, 185-202.
- Önder, S. (2003). *Selçuk Üniversitesi Öğrencilerinin Rekreasyonel Eğilim Ve Taleplerinin Belirlenmesi Üzerinde Bir Araştırma*. Selcuk Journal of Agriculture and Food Sciences, 17 (32), 31-38.
- Özen, İ.A., Güneren Özdemir, E. (2019). *Kapadokya Sıcak Hava Balonculuğu Üzerine Bir Nitel Araştırma*, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi, 9 (2), 579-595.
- Paker, T. (2015), *Durum Çalışması*. F. N. Seggie ve Y. Bayyurt (Editörler), Nitel Araştırma Yöntem, Teknik, Analiz ve Yaklaşımları içinde (s. 119-135). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Pedersen, M.D. (1997). *Perception of High Risk Sport. Perceptual and Motor Skills*. 85, 756-758, Doi: 10.2466/pms.1997.85.2.756
- Peter M.B. (1984). *Guide to Homebuilts*, Ninth Edition. TAB Books, Blue Ridge Summit PA, 1984. ISBN 0-8306-2364-7.
- Reyes, C. (2009). *RCadvisor's model airplane design made easy : the simple guide to designing R/C model aircraft or build your own radio control flying model plane*, Albuquerque, N.M., Albuquerque, New Mexico, 2009.
- Şahin, İ., Kocabulut, Ö. (2014). *Sportif Rekreasyon Aktivitelerine Düzenli Katılımı Engelleyen Faktörlerin İncelenmesi: Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*, Journal of Recreation and Tourism Research (JRTR), 1 (2), 46-50
- Schama, S. (1989). *Citizens. A Chronicle of the French Revolution*, Publisher Random House, 125.
- Schulze, W., Richter, J., Schulze, B., Esenvein, S.A., Büttner-Janzen, K. (2002), *Injury Prophylaxis in Paragliding*, Br J Sports Medical volume 36-5, 365.
- Stebbins, R.A. (2007). *Serious leisure: A perspective for our time. Vol. 95. 2007*: Transaction Publishers.
- Şebin, K., Serarşlan, Z., Katkat, D., Tozoğlu, E., Kızılet, A. (2007). *Spor Yapan Üniversite Öğrencilerinin Spora Başlama ve Spor Yapma Nedenlerine İlişkin Görüşleri*, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 9 Sayı 1, 44.
- Sencer, M. (1989). *Toplumbilimlerinde yöntem*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım
- Sevil, T. (2012). *Boş zaman ve rekreasyon: Kavramlar ve Özellikler*. S. Kocaekşi (Editör), Boş zaman ve rekreasyon yönetimi içinde (2-25). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, 2-25.
- SHGM. (2015). *Hava Parkı Başvuruları Hakkında Genelge HAD-2015/1*, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, 04.03.2015 tarih ve 46715750-010-16-6081/E.424 sayılı yazısı, s. 1-3.
- SHT-İHA. (2020). *İnsansız Hava Aracı Sistemleri Talimatı (SHT-İHA)*, https://web.shgm.gov.tr/documents/sivilhavacilik/files/mevzuat/sektorel/talimatlar/2020/SHT-IHA_Rev-04.pdf, (Erişim Tarihi: 11/01/2022).
- Şimşek, K.Y. (2018), *Ticari Rekreasyon*, Detay Yayıncılık, 15-31.
- THK-ÇHHA. (2017). *Türk Hava Kurumu Çok Hafif Hava Araçları Uçuş Eğitim Okulu Yamaç Paraşüt Uçuş Eğitim Şefliği Verileri*, Aralık 2017.
- THKY-311. (2013). *THKY-311 Türk Hava Kurumu Çok Hafif Hava Araçları Uçuş Eğitim Okulu Yamaç Paraşüt Uçuş Eğitim Yönergesi*. Türk Hava Kurum Basım Evi, s. 32-33.
- Thomas, F. (2003). *100 Years of Sailplane Design and Beyond*, AIAA/ICAS International Air and Space Symposium and Exposition, The Next 100 Y., <https://arc.aiaa.org/doi/pdfplus/10.2514/6.2003-2776> (Erişim Tarihi: 02.06.2020)
- Thomson, C. J. (2012). *Seeking sensations through sport: an interdisciplinary investigation of personality and genetics associated with high-risk sport*. Diss. University of British Columbia.

- Thsf. (2020). *Türkiye Hava Sporları Federsayonu, Yamaç Paraşütü Yeterlilik ve Uygulama Talimatı, Hava Modelciliği Yeterlilik ve Uygulama Talimatı, Paramotor Yeterlilik ve Uygulama Talimatı*, <https://www.thsf.org.tr/tr/thsf-talimatlar> , (Erişim Tarihi: 11/01/2022)
- Tice, B.P. (1991). “Unmanned Aerial Vehicles – The Force Multiplier of the 1990s”. *Airpower Journal* 24 July 2009.
- Torkildsen, G. (2005). *Leisure and Recreation Management*, Fifth Edition, Routledge Taylor and Francis Group. 56-57.
- Turoff, M. ve Hiltz, S.R. (2001). *Computer Based Delphi Processes*. London, Kingsley.
- Williams, S. (2003). *Tourism and recreation*. 2003: Pearson Education.
- Williams, N. (1975), *Aerobatics*, Airlife Publishing Ltd, 4-5.
- Winter, F.H. (1992). *Who First Flew in a Rocket?* *Journal of the British Interplanetary Society* 45 (July 1992), 275-80.
- Woudenberg, F. (1991). *An evaluation of Delphi. Technological forecasting and social change*, 40(2), 131-150.
- Yardımcı, G. (2019). *İnsansız Hava Aracı Kullanımında Sigorta Sorumluluğu*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, 111-115.
- Yavuz, K., Sermet, Ş., Yılmaz, Ö. (1971), *Havacılık Tarihinde Türkler-1*, Hava Kuvvetleri Basım ve Neşriyat.
- Yıldırım A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 179.
- Yılmaz, F. (2020). *Türkiye’de Sivil Havacılık Sektörünün Tarihsel Gelişimi ve 2003-2018 Yılları Arasında Sektörün Değerlendirilmesi*, *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi ASEAD*, ISSN:2148-9963, Cilt 7, Sayı 1, 113-129.
- Yin, R. K. (2009). *Case Study Research: Design and Method* (4. Baskı) Thousand Oaks, CA:Sage.
- İnternet Kaynakları**
- http-1: <https://www.alamy.com/stock-photo-fall-of-icarus-greek-mythology-135096899.html> (Erişim tarihi 03/02/2020)
- http-2: <http://www.nkfu.com/havacilik-tarihi-ve-gelisimi/> (Erişim tarihi 03/02/2020)
- http-3: *Uluslararası Havacılık Federasyonu*, <https://fai.org/>, (Erişim tarihi 23/11/2019)
- http-4: <http://www.havacilar.com/turkhavaciligi1.html> (Erişim tarihi 03/02/2020)
- http-5: *British Library Online Gallery*, <http://www.bl.uk/onlinegallery/features/leonardo/leonardo.html>, (Erişim Tarihi 14/04/2020)
- http-6: https://en.wikipedia.org/wiki/Otto_Lilienthal#cite_note-Wright-10, (Erişim Tarihi 16/04/2020)
- http-7: <http://www.lilienthal-museum.de/olma/ewright.htm>, (Erişim Tarihi 16/04/2020)
- http-8: https://en.wikipedia.org/wiki/Ferdinand_von_Zeppelin#cite_ref-24, (Erişim Tarihi 16/04/2020)
- http-9: https://en.wikipedia.org/wiki/Wright_brothers, (Erişim Tarihi 16/04/2020)
- http-10: <https://tayyarevecihi.com/vecihi-hurkus/> (Erişim tarihi 03/02/2020)
- http-11: <https://avialiks.com/2019/02/21/turk-havacilik-tarihinde-devrim-yaratmis-bir-ism-in-hi-kayesi-vecihi-hurkus/> (Erişim tarihi 03/02/2020)
- http-12: <http://www.kokpit.aero/nuri-demirag-olum-yildonumu> (Erişim tarihi 03/02/2020)
- http-13: *Türk Hava Kurumu*, <https://www.thk.org.tr/>, (Erişim tarihi 10/02/2020).
- http-14: *Türkiye Yamaç Paraşütçüleri Forumu*, <https://www.yppforum.com/viewtopic.php?t=4990>, (Erişim Tarihi. 23/11/2019)
- http-15: *21 nisan 2017 Tarihli ve 30045 Sayılı Resmi Gazete*, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/04/20170421.htm>, (Erişim Tarihi. 23/11/2019)
- http-16: *Türkiye Hava Sporları Federasyonu*, <http://www.thsf.org.tr/>, (Erişim tarihi 23/11/2019)
- http-17: *Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü*, <http://web.shgm.gov.tr/>, (Erişim tarihi 17/02/2020)
- http-18: *Türkiye Havayolu Pilotları Vakfı*, <https://www.pilotlarvakfi.org.tr/>, (Erişim tarihi 10/02/2020)

- http-19: *Türk Sivil Havacılığını Geliştirme Vakfı*, <https://www.havak.org/>, (Erişim tarihi 10/02/2020)
- http-20: *Türkiye Havacılık Eğitim Vakfı*, <http://turhev.org.tr/> (Erişim tarihi 10/02/2020)
- http-21: *Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü*, http://web.shgm.gov.tr/documents/sivilhavacilik/files/mevzuat/sektorel/talimatlar/2019/IHA_talimati_revizyon3.pdf (Erişim tarihi 10.05.2020).
- http-22: *Federal Havacılık Kurumu*, https://www.faa.gov/about/initiatives/notam/what_is_a_notam/, (Erişim tarihi 10.05.2020)
- http-23: *Devlet Hava Meydanları İşletmesi*, <https://www.dhmi.gov.tr/Sayfalar/default.aspx>, (Erişim tarihi 17/02/2020)
- http-24: *Anadolu Ajansı*, <https://www.aa.com.tr/tr/spor/sporcu-sayisinda-satranc-ve-tekvando-zirvede/1596502>, (Erişim tarihi 08/05/2020).
- http-25: *Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Kurumsal İstatistikleri, İstatistik tarihi 31/12/2018*, <https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/175/105/Istatistikler> (Erişim tarihi 08/05/2020).
- http-26: *Federal Havacılık Dairesi*, <https://www.faa.gov/> (25/05/2020)
- http-27: <https://eskisehir.ktb.gov.tr/TR-158534/model-ucak.html>, (Erişim Tarihi 24/05/2020).
- http-28: https://en.wikipedia.org/wiki/Model_aircraft#cite_note-7 (Erişim Tarihi 24/05/2020).
- http-29: <http://www.control-line.org.au/whatis.htm>, (Erişim Tarihi 25/05/2020)
- http-30: <https://www.eaa.org/ea/about-eea/eea-history>, (25/05/2020)
- http-31: *Government publication. New Zealand Civil Aviation Authority. 23 October 2008. p. Page 16*, <https://www.aviation.govt.nz/rules/rule-part/show/1> (Erişim tarihi 05/06/2020).
- http-32: *Ballon Flying Handbook*, https://www.faa.gov/regulations_policies/handbooks_manuals/aircraft/media/FAA-H-8083-11.pdf (Erişim Tarihi:04/06/2020).
- http-33: *Glider and Sailplanes*, FAA- Fedeasl Aviation Administration, Ulusal Havacılık Ajansı, https://www.faa.gov/regulations_policies/handbooks_manuals/aircraft/glider_handbook/media/gfh_ch01.pdf, (Erişim tarihi: 02/06/2020).
- http-34: *Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı*, <https://www.icao.int/Pages/default.aspx> (Erişim tarihi: 06/06/2020).
- http-35: <https://www.airporthaber.com/havacilik-haberleri/yalniz-ucurmayinca-yeni-planor-yaptilar.html>, (Erişim tarihi 03/06/2020).
- http-36: *History of Hang Gliding*, <https://www.ushpa.org/page/history-of-hang-gliding.aspx>, (Erişim tarihi 03/06/2020)
- http-37: *The History of Hang Gliding*, <https://www.athleticscholarships.net/history-of-hang-gliding.htm> (Erişim tarihi: 05/06/2020).
- http-38: *Ballistic recovery system*, <https://patents.google.com/patent/US4607814> (Erişim tarihi:06/06/2020)
- http-39: *Whole-Airplane Parachute*, <https://www.airspacemag.com/flight-today/how-things-work-whole-airplane-parachute-67493177/>
- http-40: <https://en.wikipedia.org/wiki/Parachuting> (Erişim tarihi: 06/06/2020).
- http-41: <http://www.skydiveefes.com/index.php/en/about-us.html> (Erişim tarihi: 06/06/2020).
- http-42: *Kültür ve Turizm Bakanlığı*, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,10165/yamac-parasutu.html>, (Erişim Tarihi: 18/12/2017).
- http-43: *Türk Hava Kurumu Yamaç Paraşüt Uçuş Okulu*, <http://yamacparasutu.thk.org.tr/>, (Erişim tarihi: 18/12/2017).
- http-44: *THKY-311 Türk Hava Kurumu Çok Hafif Hava Araçları Uçuş Eğitim Okulu Yamaç Paraşüt Uçuş Eğitim Yönergesi*, s.7, <https://www.thk.org.tr/pdfs/yonerge/THKY-311Yamacparasutucus-veegitimyonergesi.pdf> (Erişim tarihi: 06/06/2020).
- http-45: *Türkiye İstatistik Kurumu*, Sayı:27587, 01.02.2018 <http://www.tuik.gov.tr/PreHaber-Bultenleri.do?jsessionid=8FJDhyCWQJ1zgWYwrsLl31DbCfbxRc56SbHK4rTJR1MrBSTvSC1116535747?id=27587> (Erişim tarihi 21.05.2020)
- http-46: *Slovenya Devlet İstatistik Ofisi*, <https://www.stat.si/StatWeb/en/Field/Index/17> (Erişim tarihi 21.05.2020).

- http-47: <http://www.ankahavacilik.net/turkiye-yamacparasut-ucus-tepeleri/> (Erişim Tarihi: 18/12/2017).
- http-48: Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Paraşüt Kurumu-USPA, <https://uspa.org/Governance/About-USPA> , (Erişim tarihi: 27/07/2020)
- http-49: https://en.wikipedia.org/wiki/BASE_jumping , (Erişim tarihi: 27/07/2020)
- http-50: https://www.icao.int/Meetings/UAS/Documents/Circular%20328_en.pdf "ICAO's circular 328 AN/190 : Unmanned Aircraft Systems". ICAO. (Erişim tarihi: 01/08/2020)
- http-51: <https://airrace.redbull.com/en/news/talking-stats-red-bull-air-race-numbers>, (Erişim tarihi: 01/08/2020)
- http-52: <https://www.modelaircraft.org/sites/default/files/documents/100.pdf>, (Erişim tarihi: 15/09/2020)
- http-53: <https://www.modelaircraft.org/sites/default/files/documents/Suggested%20Flying%20Site%20Specifications.pdf> (Erişim tarihi: 15/09/2020)
- http-54: http://web.shgm.gov.tr/documents/sivilhavacilik/files/mevzuat/sektorel/talimatlar/2019/IHA_talimati_revizyon3.pdf (Erişim tarihi: 27/09/2020)
- http-55: AOPA- Aircraft Owners and Pilots Association Aircraft Owners and Pilots Association, http://download.aopa.org/hr/Report_on_General_Aviation_Trends.pdf#:~:text=More%20than%2090%25%20of%20the,States%20are%20general%20aviation%20aircraft.&text=More%20than%2080%25%20of%20the,the%20U.S.%20fly%20GA%20aircraft.&text=*General%20Aviation%20generates%20more%20than,and%20creates%207.6M%20jobs, (Erişim tarihi: 30/09/2020).
- http-56: FAA, Ulusal Havacılık Dairesi, https://www.faa.gov/data_research/aviation_data_statistics/general_aviation/CY2018/, (Erişim tarihi: 05/10/2020).
- http-57: Fink, H., (2018), Park Township Airpark Master Plan 2018, <http://parktownship.org/park-township-board-of-trustees-special-meeting/>, (Erişim tarihi: 05/10/2020)
- http-58: FAA, Ulusal Havacılık Dairesi, https://www.faa.gov/airports/planning_capacity/ga_study/media/2014-Asset-Report-497-airports.pdf (Erişim tarihi: 08/10/2020)
- http-59: Avrupa Yelken Kanat Ve Yamaç Paraşütü Topluluğu Kurumu EHPU-European Hang Gliding and Paragliding Union, EHPU 2010: Airspace Position Paper, <http://www.ehpu.org/content/policy.htm>, (Erişim tarihi: 10/10/2020).
- http-60: http://www.lkka.cz/sport/zapisy/ZapisPK.2013.03.30_2.P2.pdf, (Erişim tarihi: 10/10/2020).
- http-61: Türkiye Hava Sporları Federasyonu, Yamaç paraşütü yeterlilik ve uygulama talimatı, <http://www.thsf.org.tr/basin/yamac-parasutu-yeterlilik-ve-uygulama-talimati>, (Erişim tarihi: 20/10/2020).
- http-62: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, Hava Parkı Başvuruları Hakkında Genelge, https://web.shgm.gov.tr/documents/sivilhavacilik/files/mevzuat/sektorel/genelgeler/Hava_Parki_Basvurulari_Hakkinda_Genelge.pdf (Erişim tarihi: 15/10/2021).
- http-63: https://en.wikipedia.org/wiki/Leonardo%27s_aerial_screw (Erişim tarihi: 03/12/2022).
- http-64: https://de.wikipedia.org/wiki/Otto_Lilienthal (Erişim tarihi: 03/12/2022).
- http-65: <https://www.britannica.com/biography/Montgolfier-brothers> (Erişim tarihi: 03/12/2022).
- http-66: <https://www.britannica.com/biography/Ferdinand-Graf-von-Zeppelin> (Erişim tarihi: 03/12/2022).
- http-67: <https://www.southwestairsports.com/faqs-tips/ppgsetup/ppgsetup.htm> (Erişim tarihi: 03/12/2022).
- http-68: <https://www.flyvarkala.com/services/go-tandem-powered-paragliding/> (Erişim tarihi: 03/12/2022).
- http-69: <https://wacmag.com/dji-building-drone-racing-arena> (Erişim tarihi: 03/12/2022).